

MIZPP00GMSA5

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY
Středisko Praha, Střední Čechy

Podle dne:
čas přijetí:

16-06-2008

Číslo jednací:

42544/ENV/08

U Šalamounky 41/769
158 00 Praha 5
tel.: 251 101 686
fax: 251 101 673
praha@nature.cz

Ministerstvo životního prostředí
Odbor posuzování vlivu na životní
prostředí a IPPC
Vršovická 65
100 10 Praha 10 – Vršovice

NAŠE ČÍSLO JEDNACÍ 00544/PHA/2008
VAŠE ZNAČKA 33127/ENV/08

VYŘIZUJE PIPEK, KUBÍKOVÁ, MORAVEC V PRAZE DNE 9.6.2008

Věc: Posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů – zahájení zjišťovacího řízení k záměru zařazenému v kategorii II – oznámení záměru „Výstavba golfového hřiště Praha – Klánovice“.

AOPK ČR – středisko Praha a Střední Čechy se problematikou výstavby golfového hřiště v Praze Klánovicích zabývá již několik let. O odborná stanoviska nás v této kauze požádal mj. investor záměru firma Forest Golf Resort Praha a.s. (naše číslo jednací 2006/PR/00481 ze dne 19.6.2006) a Magistrát hlavního města Prahy (naše číslo jednací 00881/PHA/2007 ze dne 24.8.2007). V těchto stanoviscích jsme nesouhlasili se závěry biologického hodnocení k tomuto záměru a posouzení vlivu stavby na evropsky významnou lokalitu (dále jen EVL) a podpořili jsme změnu územního plánu hlavního města Prahy, kdy měly být pozemky v Klánovickém lese převedeny z funkčních ploch území sportu a rekreace na plochu lesní porost.

V souvislosti se zahájením zjišťovacího řízení k výstavbě golfového hřiště jsme posoudili dokumenty týkající se tohoto záměru na stránkách MŽP (<http://www.env.cz/eia>) dostupné pod kódem záměru MZP216 a dále jsme se snažili vyhledat další dostupné informace týkající se obecně výstavby golfových hřišť. Na základě námi zjištěných informací a dle našich vlastních terénních znalostí dotčeného území jsme vypracovali písemné vyjádření AOPK ČR – střediska Praha a Střední Čechy k oznámení záměru „Výstavba golfového hřiště Praha – Klánovice“.

Vyjádření AOPK ČR – střediska Praha a Střední Čechy k oznámení záměru „Výstavba golfového hřiště Praha – Klánovice“.

Na úvod je nutno poznamenat, že golfová hřiště lze všeobecně považovat za stavby, které mohou výrazně ovlivnit životní prostředí. Golfová hřiště mohou být svým způsobem pro přírodu přínosná pokud jsou umísťována do území se sníženou ekologickou hodnotou, především na místa s degradovanou půdou nebo do monotónních intenzivně zemědělsky obhospodařovaných území apod. Golfová hřiště nelze stavět v ekologicky cenných územích, ani v regionech, jež slouží jako příměstské rekreační oblasti. Již z těchto naprosto obecných důvodů lze považovat výstavbu golfového hřiště v souvislém lesním porostu poblíž Klánovic za velice problematickou.

V oznámení záměru „Výstavba golfového hřiště Praha – Klánovice“ a souvisejících dokumentech (Marek Banaš: Posouzení vlivu záměru „Výstavba golfového hřiště Praha – Klánovice“ na evropsky významnou lokalitu Blatov a Xaverovský háj z 25.3.2008 a Tomáš Kuras: Biologické hodnocení: výstavba golfového hřiště Praha – Klánovice ze dne 29.2.2008) chceme upozornit na několik závažných skutečností:

IČ: 62933591
<http://www.nature.cz>

Bankovní spojení ČNB Praha 1
číslo účtu: 18228-011/0710

jaroslav.pipek@nature.cz
tel.: 251 101 674

1) Ve většině dokumentů souvisejících s výstavbou golfového hřiště se zpochybňuje kvalita a hodnota zdejších lesních porostů. Je pravda, že se zde místy nacházejí výsadby stanovištně nevhodných dřevin, ale tyto porosty bude možné vhodnými výchovnými zásahy postupně vylepšovat. Řada mlazin a mladších porostů vypadá na první pohled nevzhledně, ale jedná se většinou o standardní a krátkodobý stav, často způsobený obtížemi při zalesňování vlivem vysoké hladiny spodní vody. Představa upraveného a „pěkného“ lesa patří do parků a intravilánů a ne do volné krajiny. Vlivem specifického podloží a klimatu zdejší starší smíšené porosty borovice lesní, břízy bělokoré, dubu zimního a smrku ztepilého působí poměrně přirozeně a podle historických průzkumů se zde podobné dřevinné složení vyskytovalo i v době před započítím plánovaného intenzivního hospodaření v lesích (Inventarizační průzkum na lesním půdním fondu CHPV Klánovický les - Valešová, 1982 a Přehled vývoje našich lesů – Nožička, 1957). Podobné dřevinné skladby bude žádoucí dosáhnout výhledově i v místech zaniklých golfových tratí na stanovištích bezkolencových doubrav. V těsné blízkosti starých golfových tratí se nacházejí právě cenné bezkolencové doubravy na střídavě vlhkých podmačených plochách na nepropustném podloží v mozaice s bikovými doubravami na suchých výstupech druhohorních pískovců. Tyto polopřirozené porosty by byly prostorově rozbity, vzájemně izolovány a nelze u nich vyloučit poškození odvodněním a hnojením tratí a vlivem okrajového efektu (např. potlačení hájových druhů, šíření ruderalních druhů).

2) Veškeré lesní porosty jsou dle §3 odst.1 a § 4 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb. významnými krajinnými prvky (dále jen VKP). Jsou zde mj. zmíněny i zásahy, které mohou vést ke zničení nebo poškození VKP. K těmto zásahům patří zejména umísťování staveb, změny kultur, odvodňování pozemků atd. Veškeré lesní porosty jsou VKP z toho důvodu, že i produkční hospodářské lesy mají vysokou hodnotu z hlediska funkcí mimoprodukčních (půdoochranná, vodochranná, vliv na globální koloběh uhlíku, klima apod.). Nelze tedy argumentovat tím, že porosty stanovištně nevhodných dřevin nebo mlaziny jsou málo významné z hlediska přírodního prostředí. Pěstování lesů je dlouhodobá záležitost. Stávající stav lesních porostů a způsoby hospodaření v lesích v okolí Klánovic odrážejí znalosti v oboru lesnictví v meziválečném a poválečném období, kdy se hojně využívaly intenzivnější způsoby hospodaření a zaváděly se do lesních porostů různé druhy nepůvodních dřevin. V posledních letech se začínají pomalu prosazovat přírodě bližší způsoby hospodaření a je tedy předpoklad zlepšení stavu zdejších lesních porostů.

3) Velice problematické je situování golfového hřiště do chráněného území – PR Klánovický les a zároveň EVL Blatov – Xaverovský háj. Posláním EVL je ochrana celoevropsky ohrožených stanovišť a druhů. U lesních společenstev v EVL lokalitách se i nadále předpokládá hospodářské využití a podmínkou je hospodaření s dřevinami přirozené dřevinné skladby. Ochrana typů přírodních stanovišť spočívá v nezhoršování stávajícího stavu (udržení stávající kvality) a v případném zlepšování stavu přírodních stanovišť. I v náplni plánů péče o MZCHÚ dle § 38 zák. č. 114/1992 Sb je toto zmíněno. Realizaci golfového hřiště se zamezí možnost zlepšování kvality a rozlohy přírodních stanovišť v rámci EVL tím, že část lesních porostů vhodných k postupné přeměně v přírodních biotop bude přeměněna v golfové tratě. Navíc je pravděpodobné i negativní ovlivnění míst se stávajícím výskytem přírodních stanovišť. Za zcela nešťastnou považujeme skutečnost, že by se z EVL stal jakýsi ementál, kde by se ochrana aplikovala striktně na výskyt předmětů ochrany a místa kde se předměty ochrany nevyskytují by se z ochrany EVL vyčleňovala.

V této souvislosti je nutné upozornit na zjevný rozpor v závěrech Posouzení vlivu záměru „Výstavba golfového hřiště Praha – Klánovice“ na evropsky významnou lokalitu Blatov a Xaverovský háj zpracovaném Mgr. Markem Banašem z března 2008 a předchozího posouzení toho samého autora z února 2006. V posouzení z roku 2006 se hodnotí dvě 18 – ti jamkové varianty. V závěrech hodnocení na str. 38 se píše: „nebude

mít realizace obou z aktivních variant významný negativní vliv na EVL Blatov – Xaverovský háj“. V posouzení z roku 2008 se hodnotí jedna 18 – ti jamková varianta (totožná s jednou z variant hodnocených v roce 2006) a dvě 9 – ti jamkové varianty. V závěrech hodnocení na str. 70 se píše: „pro realizaci varianty 1 (18 – ti jamkové hřiště) byl konstatován významný negativní vliv dle díky §45 h,i ZOPK a v případě variant č. 2, 2a (9 – ti jamkové hřiště) byl konstatován mírný negativní vliv“.

Stávající chráněné území je vyhlášeno v kategorii PR. Ze základních ochranných podmínek přírodních rezervací (§34, z.č. 114/92 Sb.) vyplývá, že na území PR je mj. zakázáno hospodařit způsobem vyžadujícím intenzivní technologie nebo povolovat a umísťovat nové stavby. Golfové hřiště je nutno považovat za stavbu a udržování golfového hřiště za používání intenzivních technologií. Záměr výstavby golfového hřiště je tedy v rozporu se základními ochrannými podmínkami přírodní rezervace. Výjimku ze základních ochranných podmínek PR povoluje vláda ČR v případech, kdy veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody. V tomto případě však nelze hovořit o veřejném zájmu.

4) V případě budování golfového hřiště lze předpokládat negativní zásahy do vodního režimu území. Nutnost odvodnění a jeho dopady jsou zásadním problémem vzhledem k charakteru okolních biotopů (vlhké bezkolencové doubravy na střídavě vlhkých půdách a menší rozlohy mokřadních olšin a rašelinišť na místech s vysokou hladinou podzemní vody). U těchto biotopů i malé změny vodního režimu mohou mít nevratné negativní dopady na jejich fungování. Zároveň je nutné zdůraznit, že vliv hnojení, zavlažování, chemické ochrany a další údržby golfových tratí i přes použití moderních chemických přípravků a záruk investora bude stále vysoce rizikový a zvláště konfliktní v oligotrofním prostředí Klánovického lesa.

5) Dalším argumentem prospěšnosti stavby pro ochranu přírody je vznik řady nových stanovišť vhodných pro rozvoj chráněných druhů organismů. Vzhledem k intenzitě využívání hřiště je však tento argument velice pochybný. Navíc vzhledem k umístění stavby do lesního porostu zde nebude moc velký prostor pro vytvoření dostatečně rozsáhlých přírodně blízkých biotopů v rámci golfových tratí. Jejich umělé vytvoření na zcela převrstveném a změněném půdním horizontu bude velice nesnadné a spíše se bude jednat o druhově ochuzené náznaky biotopů bez výskytu významnějších druhů rostlin i živočichů. Argument prosvětlení porostů stavbou golfových tratí a tím podpoření světlomilných druhů organismů (především bezobratlých) je rovněž částečně účelový. Dnes už je všeobecně známo, že ústup světlomilných druhů bezobratlých souvisí s přechodem lesního hospodaření z tzv. středních lesů na lesy vysoké. I v části Klánovických lesů se ještě do poloviny 20. století hospodařilo s využitím hospodářského tvaru lesa středního (Inventarizační průzkum na lesním půdním fondu CHPV Klánovický les - Valešová, 1982). Vybudování golfových tratí jejich ústup nemá šanci zastavit. K pravidelnému otevírání lesních porostů a vytváření prosvětlených ploch zde navíc dochází běžně i za stávajícího způsobu hospodaření. Pro zvýšení druhové diverzity rostlin i živočichů by bylo přínosné vytvoření různě rozlehlych extenzivně obhospodařovaných luk, mokřadů a rybníků uvnitř lesního komplexu a upravit způsoby hospodaření v okolních lesních porostech. Tato vize je však společně s intenzivně využívaným golfovým hřištěm nerealizovatelná. Údržba golfových tratí je natolik intenzivní, že nikdy nemůže být vhodným biotopem pro bezobratlé živočichy.

6) Zcela zavádějící je informace, že výstavbou golfového hřiště dojde k ochraně stávajícího chráněného území tím, že nutný objem vytěženého dřeva dle platného lesního hospodářského plánu (dále jen LHP) bude naplněn těžbou na budoucích golfových tratích. V následných LHP bude zcela jistě znovu legitimní snaha ze strany vlastníka lesů umísťovat těžbu i do chráněného území zvláště když v nich převažují mýtní porosty.

7) K udržování golfových tratí je nutný intenzivní provoz obslužných mechanismů, což by mohlo mít těžko odhadnutelné dopady na populace drobných pozemních živočichů,

zejména bezobratlých a obojživelníků. Golfové tratě budou obklopeny převážně kvalitními přírodními plochami, odkud se mohou tito živočichové neustále na golfové tratě šířit, nebo přes ně migrovat. Vzhledem k hojnému zastoupení mokřadních biotopů patří klánovické lesy k jedné z nejvýznamnějších lokalit obojživelníků v Praze. Obojživelníci jsou nejvíce ohroženi v době migrací dospělců k tůním a rybníkům za rozmnožováním a následně pohybem čerstvě metamorfovaných mladých jedinců opouštějících místa rozmnožování. Migrace přes intenzivně obhospodařované plochy by byla pro ně velice riziková.

9) 9 – ti jamková varianta návrhu hřiště je zcela logicky méně drastická než varianta 18 – ti jamková, ale stále se jedná o záměr těžko slučitelný se zájmy ochrany přírody. Vzhledem k množství golfových hřišť v regionu nelze ani vyloučit, že případné 9 - ti jamkové hřiště bude nekonkurenceschopné a záhy přijde ze strany provozovatele návrh na jeho rozšíření na standardní velikost.

9) Záborem velkého území pro golfové hřiště dojde k omezení prostupnosti části dosud volně přístupných lesních porostů a zvláště ve vegetační sezóně (která se překrývá i s obdobím hlavního provozu hřiště) a při konání golfových turnajů dojde k zvýšenému pohybu osob ve zbylé části Klánovického lesa včetně chráněných území. Pohyb běžných pěších návštěvníků v chráněných částech Klánovického lesa nelze následně omezovat zákazy volného pohybu a usměrňování na upravené lesní komunikace. Lze předpokládat i časté konflikty mezi provozem hřiště a pohybem běžných návštěvníků, zároveň bude docházet k častějšímu rušení lesní zvěře. Dají se předpokládat i aktivity v současnosti silně přemnožených divokých prasat na golfových tratích. Z těchto důvodů lze očekávat, že provozovatel bude záhy usilovat o oplocení golfového areálu, což by bylo v příkrém rozporu se zákonem o lesích č. 289/1995 Sb, § 20 ve kterém jsou zmíněny zákazy některých činností v lesích mj. provádět terénní úpravy, narušovat půdní kryt, budovat chodníky, stavět oplocení a jiné objekty.

10) Velice zavádějící je upozorňování na tradice golfu v Klánovicích. Golfové hřiště bylo v provozu v omezeném rozsahu pouhých 14 let, z toho velkou část za 2. světové války za nacistické okupace. V současné době je třeba zohlednit názor místních obyvatel, kteří spíše preferují klidovou rekreaci v přírodním prostředí před intenzivními a organizovanými způsoby rekreace.

Závěr:

Soubor lesních porostů v okolí Klánovic představuje nejrozsáhlejší souvislý lesní komplex na území hlavního města Prahy (navíc s výskytem pro Prahu zcela ojedinělých rašelinných biotopů a bezkolencových doubrav) a jedno z nejvýznamnějších rekreačních zázemí a klidových zón Prahy, které je dosud málo zasažené intenzivními rekreačními aktivitami. Hodnota tohoto lesního porostu spočívá právě v jeho rozloze, kvalitě i dosavadním extenzivním způsobu rekreačního využití. Realizací golfového hřiště by došlo ke závažnému zmenšení tohoto významného rekreačního zázemí, snížení jeho prostupnosti, zvětšení rekreačního zatížení intenzivního charakteru. Význam lesního komplexu bude nadále stoupat i v souvislosti se stále se rozrůstající a zahušťující zástavbou při okrajích pražské aglomerace. Do budoucna je tedy nutné zabránit jakýmkoli snahám o narušení souvislosti lesního komplexu z důvodů jakýchkoli komerčních aktivit, které by zcela jistě znamenaly vážný zásah do životního prostředí klánovického lesa.

Nutno zdůraznit, že případné schválení stavby by se dále mohlo stát závažným precedentem při řešení podobných kauz. Velice problematické je i situování golfového hřiště do EVL Blatov – Xaverovský háj se zdůvodněním, že se stavba nedotkne předmětů ochrany.

Golfová hřiště nepředstavují přírodní prostředí nýbrž technickou stavbu. Při budování golfových drah se počítá s převrstvením původní zeminy do hloubky 20 cm až 1 m, odvodněním, vybudováním zavlažovacího zařízení, zatravněním směsí speciálních

kulturních druhů trav a propojením jednotlivých tratí systémem cest sjízdných pro obslužné mechanismy. Dojde v podstatě k výměně místy sice nepříliš kvalitních lesních porostů, za téměř sterilní, několikrát týdně sečenou a pravidelně hnojenou plochu nevhodnou pro život většiny druhů organismů.

I přes řadu záruk, návrhů kompenzačních opatření zmíněných v oznámení záměru stavby a přes posun ve vnímání přírody ze strany investora, převažují negativa dopadu stavby, spojené s řadou v současné době obtížně hodnotitelných rizik, nad pozitivy vlivu stavby na životní prostředí.

Z výše zmíněných důvodů nesouhlasíme se záměrem výstavby golfového hřiště v Klánovickém lese.

S pozdravem

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Středisko pro Prahu a Střední Čechy
U Salamounky 41/669
158 00 Praha 5 - Kašpár

Ing. Pavel Mudra
VEDOUcí STŘEDISKA

Rozdělovník k č.j.: 00544/PHA/2008

Ministerstvo životního prostředí
Odbor posuzování vlivu na životní prostředí a IPPC
Vršovická 65
100 10 Praha 10 – Vršovice

Hlavní město Praha
Martin Langmajer – radní
Mariánské náměstí 2/2
110 00 Praha 1

Městská část Praha – Klánovice
starosta
U Besedy 300
190 14 Praha 9 – Klánovice

Magistrát hlavního města Prahy
odbor ochrany prostředí
Jungmannova 35/29
110 01 Praha 1

Úřad Městské části Praha 21
Staroklánovická 260
190 16 Praha – Újezd nad Lesy

Na vědomí:

Česká inspekce životního prostředí
OI Praha
Wolkerova 40
160 00 Praha 6

Ministerstvo zemědělství ČR
odbor státní správy, hospodářské úpravy a ochrany lesů
Těšnov 17
117 05 Praha 1

Lesy České republiky, s.p.
Přemyslova 1106
501 68 Hradec Králové

AOPK ČR
Nuselská 39
140 00 Praha 4 - Nusle

Ministerstvo životního prostředí
odbor mezinárodní ochrany biodiverzity
Vršovická 65
100 10 Praha 10 – Vršovice

Ministerstvo životního prostředí
odbor péče o krajinu
Vršovická 65
100 10 Praha 10 – Vršovice

Ministerstvo životního prostředí
odbor zvláště chráněných částí přírody
Vršovická 65
100 10 Praha 10 – Vršovice

FOREST GOLF RESORT PRAHA, a.s.
Na Příkopě 1047/17
110 00 Praha 1

EKOEX Jihlava
RNDr. Milan Macháček
Žižkova 93
586 02 Jihlava

Městská část Praha 20
starosta
Jívanská 647
193 21 Praha 9 – Horní Počernice

Městská část Praha 21
starosta
Staroklánovická 260
190 16 Praha – Újezd nad Lesy

Městská část Praha Běchovice
starosta
Za poštovskou zahradou 479
190 11 Praha – Běchovice